

**DR. BABASAHEB AMBEDKAR MARATHWADA UNIVERSITY,
AURANGABAD.**

Circular / Acad Sec./Curriculum-12(7)/HF/CBCS-BA-II Yr/ 01/2023.

It is hereby inform to all concerned that, on the recommendation of Dean, Faculty of Humanities; **the Hon'ble Vice-Chancellor has accepted the following subject wise Curriculum of Choice Based Credit & Grading System** under the faculty of Humanities in his emergency powers under Section 12 [7] of the Maharashtra Public University Act, 2016 on behalf of the Academic Council.

Sr. No.	UG Subject wise Curriculum	Semesters
01.	B. A./B.Com/ B.Sc./BFA/BSW Second Language & Optional Second Year [Marathi]	IIIrd & IVth
02.	B. A./B.Com/ B.Sc./BFA/BSW Second Language & Optional Second Year [Hindi]	IIIrd & Ivth
03.	B. A./B.Com/ B.Sc./BFA/BSW Second Language & Optional Second Year [Urdu]	IIIrd & Ivth
04.	B.A./ B.Com/ B.Sc. Second Language & Optional Second Year [Sanskrit]	IIIrd & Ivth
05.	B. A. Second Year [Political Science]	IIIrd & Ivth
06.	B. A. Second Year with Model College [Economics]	IIIrd & Ivth
07.	B. A. Second Year [History]	IIIrd & Ivth
08.	B. A. Second Year for Model College [Sociology]	IIIrd & Ivth
09.	B. A. Second Year [Public Administration]	IIIrd & Ivth
10.	B. A. Second Year [Military Science]	IIIrd & Ivth
11.	B. A. Second Year [Philosophy]	IIIrd & Ivth
12.	B.A./ B.Com/ B.Sc. Second Year Optional [National Cadet Corps (NCC)]	IIIrd & Ivth

This is effective from the Academic Year 2023-24 and Onwards as per appended herewith.

All concerned are requested to note the contents of this circular and bring notice to the students, teachers and staff for their information and necessary action.

University campus,
Aurangabad-431 004.
Ref. No. SU/Col. /UG/CBCS/ B.A.
II Yr/FH/ 2023/ 3681-91

Date: 03.07.2023.

X
X
X
X

*****

**Deputy Registrar,
Academic.**

:: 02 ::

Copy forwarded with compliments to:-

- 1] **The Principal, all affiliated colleges,**
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad.
- 2] **The Principal, Model college,**
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad.
- 3] **The Director, University Network & Information Centre, UNIC,**
with a request to upload this Circular on University Website.

Copy to :-

- 1] **The Director, Board of Examinations & Evaluation,**
- 2] **The Section Officer, [B.A.,B.Com, B.Sc. Unit] Exam. Branch,**
- 3] The Section Officer, [Eligibility Unit],
- 4] The Programmer [Computer Unit-1] Examinations,
- 5] The Programmer [Computer Unit-2] Examinations,
- 6] The In-charge, [E-Suvidha Kendra],
- 7] The Public Relation Officer,
- 8] The Record Keeper,
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad.

-==**==-

DrK*030723/-

**D R. BABASAHEB AMBEDKAR
MARATHWADA UNIVERSITY,
AURANGABAD.**

**Curriculum of
B. A./ B.Com./ B.Sc./ B.F.A./ B.S.W.
Second Year (S.L. & Opt.)
[Sanskrit]**

Semester-III & IV

**‘under Choice Based Credit & Grading System Pattern’
Implemented at College
Level**

[Effective from the Academic Year 2023-24 & Onwards]

DR. BABASAHEB AMBEDKAR MARATHWADA UNIVERSITY,
AURANGABAD

Revised Syllabus – From 2023-2024 B.A – Second Year Syllabus CBCS Pattern

Sanskrit

(Under the Faculty of Humanities)

B.A. B.Sc. B.Com. Second year S.L. Sanskrit and. B.A. Second Year optional Sanskrit

1. Year of Implementation – Will be implemented from June 2023-24 (CBSC)
2. Pattern- The pattern of Examination will be semester System.
3. The structure : Implementation of the Structure as Prescribed by University
4. Nature of Question Paper: As per established Pattern
5. Scheme of Teaching and Examination:

Revised Syllabus is designed for the Students who want to learn Sanskrit and study of analyse the literature & language. B.A. Ist & IIInd Semester

Sr. N o.	semes ter	Course code	Paper Code	Paper Name	Lectures	Credits	Exam Scheme (Marks)
1	Third	ऐच्छिक	CCIA-05	SAN- BA01 Core course	60	03	50
2	Third	ऐच्छिक	CCIA-06	SAN- BA02 गद्यकाव्य- शुकनासोपदेश Core course	60	03	50
3	Fourth	ऐच्छिक	CCIB-07	SAN- BA03 काव्य- मेघदूतम् Core course	60	03	50
4	Fourth	ऐच्छिक	CCIB-08	SAN- BA04 नाटक – चारूदत्तम् Core course	60	03	50

सत्रान्त परीक्षा — ४० Marks

अन्तर्गत मूल्यमापन- १० Marks

Dean

Faculty of Humanities,
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada
University,Aurangabad.

Deputy
Head

(३१८६१, २१२७५ ३१११११
२१३०८)
Head
Department of Sanskrit
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University
Chhatrapati Shivaji Nagar

B.A. Second Year- optional

नीतिशतक

प्रश्नपत्रिका — नीतिशतकम्

पेपर कोड- CCIA-05

SAN BA05

गुण ५०

'भर्तृहरिकृत नीतिशतक'

उद्दिष्टे-

- १) संस्कृतातील नीतिकाव्य परंपरेचा अभ्यास करणे.
- २) नीतिकाव्याची वैशिष्ट्ये अभ्यासणे.
- ३) नीतिशतकातील नीतिपर वचनांची समीक्षा करणे.
- ४) कलेच्या दृष्टीने नीतिशतकाचे स्वरूप- विशेष अभ्यासणे.
- ५) नीतिमूळ्यांचे औचित्य तपासणे.

संदर्भग्रन्थसूची —

- १) भर्तृहरिकृत शतकत्रयी - अनुवादक - ल. गो. विंझे, निर्णयसागर प्रकाशन, मुंबई
- २) भर्तृहरिकृत नीतिशतक — डॉ. रा.ल.जोशी, व अयाचित चित्रशाळा प्रकाशन,
- ३) नीतिशतक — डॉ. भाग्यश्री भलवतकर , जळगाव
- ४) नीतिशतक- डॉ. स्वानंद पुंड, वणी.

प्रश्नपत्रिका गद्यकाव्य- शुकनासोपदेश

पेपर कोड CCIA-06

SAN BA06

गुण ५०

- गद्यकाव्य - शुकनासोपदेश
(बाणभट्टकवीच्या कादंबरीतील शुकनासोपदेश)

उद्दिष्टे-

- १) संस्कृतातील गद्यकाव्याच्या पंरपचे स्वरूप अभ्यासणे.
- २) गद्यकाव्य म्हणून कादंबरीचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये अभ्यासणे
- ३) युवकांना विवेकशील बनविण्याच्या दृष्टीने गुरुकडून केल्या गेलेल्या उपदेशाचे महत्त्व समजून घेणे.
- ४) सत्ता, संपत्ती व तारूण्य यांच्या परिणामांची शुकनासोपदेशाच्या अनुषंगाने साधक - बाधक चर्चा करणे.
- ५) बाणभट्टाच्या वर्णनात्मक, समास - संधीप्रचुर लेखनशैलीचे विशेष अभ्यासणे.

संदर्भग्रन्थसूची –

- १) कादम्बरी - शुकनासोपदेशः रामपालशास्त्री, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी
- २) (कादम्बरीतील) शुकनासोपदेश- डॉ. रूपाली कापरे,
- ३) कादम्बरी कथामुख व शूकनासोपदेश — डॉ. निवेदिता सराफ, चिन्मय प्रकाशन औरंगाबाद
- ४) शुकनासोपदेश — डॉ. शारदा गाडगे, स्मिता होटे (नागपूर)
- ५) शुकनासोपदेश — डॉ. अरुण चक्हाण , परळी वैजनाथ

B. A

वाणी संग
मेघदूत

पेपर कोड- CCIA-07

SAN BA07

गुण ५०

● मेघदूतम् – कालिदास

मेघदूत – १) पूर्व मेघ विशेष अध्ययन अनुवादासह

२) उत्तरमेघ - सामान्य अध्ययन

उद्दिष्टे-

- १) महाकवी कालिदासाच्या मेघदूताचे परिचयात्मक स्वरूप अभ्यासणे.
- २) मेघदूताच्या साहित्यिक मूल्यांचा वेध घेणे.
- ३) मेघदूताच्या लेखनशैलीचे पैलू समजून घेणे .
- ४) मेघदूताच्या आधारे कालिदासाने संस्कृत साहित्यात कलेचे जे मापदंड निर्माण केले, त्यांचे परिशीलन करणे.
- ५) मेघदूताचे साहित्यिक आकृतीबंध अभ्यासणे.

संदर्भग्रन्थसूची –

- १) मेघदूत – डॉ. रामचन्द्र बोरवणकर, (मराठी अनुवादासह)
- २) मेघदूतम् – डॉ. संसारचन्द्र तथा मोहनदेव पंत शास्त्री मोतीलाल बनारसी दास , वाराणसी.
- ३) मेघदूतम् – डॉ. दयाशंकर शास्त्री, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी.
- ४) मेघदूतम् - आ. शेषराजरेग्मी, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी.
- ५) मेघदूतम् – केदारनाथ शर्मा, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी.
- ६) मेघदूत- डॉ. रा. शं. बाळिंबे (मंलिनाथां टीकेसट मराठी अनुवाद)

प्रश्न पत्रिका — नाटक — चारूदत्तम्

पेपर कोडCCIA-08

SAN BA08

गुण ५०

- चारूदत्तम् - महाकविभास (संयुक्त नाटकाचे अध्ययन)

उद्दिष्टे

- १) नाट्य साहित्य म्हणून चारूदत्तम् या नाटकाचा अभ्यास करणे.
- २) नाटकातील व्यक्तिरेखा, कथानक, भाषासौंदर्य, अभ्यासणे
- ३) संस्कृत नाटकाचा मराठी अनुवाद भाषांतरपद्धतीने शिकणे.

संदर्भ ग्रंथ —

- १) चारूदत्तम् - श्रीकपिदेवगिरी, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी.
- २) भासनाटकचक्रम, आचार्य बलदेव उपाध्याय, चौखम्बा संस्कृत सिरीज, वाराणसी
- ३) संस्कृत नाट्यसौंदर्य — के.ना. वाटवे.
- ४) चारूदत्तम् आणि मृच्छकटिकम् - रामशेवाळकर प्रसाद प्रकाशन पुणे
- ५) चारूदत्तम् - मराठी अनुवाद — गोविन्द बल्लाळदेवल

B.A. / B.Sc. / B.Com - द्वितीय भाषा

भारतीय भाषा / (द्वितीय भाषा)

द्वितीय भाषा संस्कृत

B.A., B.Sc, B.Com - Second Language Sanskrit IIIrd & IVth Semester

Sr. No.	Course No.	Paper	Credits	Periods	Exam Scheme (Marks)
1	SAN SL03	संस्कृत गद्य व पद्य	03	60	50 B.A./B.Sc. 80+20
2	SAN SL04	संस्कृत गद्य व पद्य	03	66	50 80+20

B.Com द्वितीय 80+20 नियमि प्रवर्ती आवृत्ति.

6/10/2019
Head:
Department of Sanskrit,
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University,
Chhatrapati Sambhajinagar, Aurangabad.

द्वितीय भाषा - संस्कृत बी.ए. बी.एस्सी., बी.ए., बी. कॉम द्वितीयवर्ष

संस्कृत लूटीय संग्रह

प्रश्नपत्रिका - ३ संस्कृत गद्य व पद्य

पेपर कोड- SANSLOO३

गुण - ५०

गीर्वाण मज्जिरी - गद्य - १ते ४, पद्य - १ते ४

उद्दिष्टे :-

१. मूल्यविचार प्रधान व संस्कारक्षम वाङ्मय म्हणून संस्कृत वाङ्मयाचा परिचय करून देणे
२. सुबोधशैली, कमीशब्दांत स्पष्टपणे विचार, आशय अभिव्यक्त करणाऱ्या संस्कृतकाव्यभाषेचे व लेखन शैलीचे अध्ययन करणे.

संदर्भग्रंथ:

१. गीर्वाणमज्जिरी (संपादन) संस्कृत अभ्यासमंडळ, डॉ. बा. आं. म. विद्यापीठ औरंगाबाद.

प्रश्नपत्रिका

प्रश्नपत्रिका - ४ संस्कृत गद्य व पद्य

पेपर कोड - SANSLOO४

गीर्वाणमज्जिरी

गद्य - ५ ते ८

पद्य - ५ ते ८

उद्दिष्टे

३. आधुनिककाळात संस्कृतभाषेची उपयोगिता अभ्यासणे.
४. संस्कृत वाङ्मयातील विज्ञाननिष्ठ व शास्त्रीय विचारांची ओळख होणे व त्या दृष्टीने संस्कृत वाङ्मयाचे अध्ययन करणे.

संदर्भग्रंथ :

१. गीर्वाणमज्जिरी - संपादन - संस्कृत अभ्यासमंडळ डॉ. बा. आं. म. विद्यापीठ औरंगाबाद.